

El 8M de Maria del Mar Bonet, reivindicatiu i Iluminós

Crònica del concert de Maria del Mar Bonet i José María Vitier al Teatre Joventut de l'Hospitalet de Llobregat d'aquest divendres 8 de març | La mallorquina va desplegar amb el pianista cubà adaptacions de luxe de cançons pròpies

Maria del Mar Bonet i José María Vitier divendres al Teatre Joventut de l'Hospitalet | Juan Miguel Morales

El recital del divendres es presentava com la unió entre un dels més grans pianistes de la història de la música recent a Amèrica Llatina, **José María Vitier**, i una de les veus més grans dels Països Catalans, **Maria del Mar Bonet**. I així va ser, el públic va tenir raó en escriure dels dos talents, acompanyats del també immens multiinstrumentista cubà **Abel Acosta** (contrabaix, percussions, guitarra i tambors *batá*). Però la veu és la veu...

El primer terç de l'actuació va ser a càrrec exclusivament del duet de músics cubans, que es vana companyar de les videoprojeccions facturades per la pintora i dona de **Vitier**, Silvia Rivero, així com de fragments de pel·lícules a qui **Vitier** ha posat banda sonora, com l'emblemàtica *Fresa y Chocolate* (dir. Tomás Gutiérrez Alea i Juan Carlos Tabío, 1994). En les peces musicals de **Vitier** hi ha romanticisme i hi ha festivitat i tonades rituals; tan aviat hi ha músiques que traslladen a antigues sales de ball cubanes, com el compositor revisita contradanses que es tocaven al segle XIX i on ell veu vasos comunicants amb gèneres del jazz com el *ragtime* ("Tarde en la Havana", "Contradanza").

L'aparició de **Maria del Mar Bonet** va venir tot endinsant-se en el seu propi passat, a "La dansa de la primavera", una de les cançons d'*Anells d'aigua* (Sony, 1985) i *El cor del temps* (Picap,

1997), seguidament interpretant la seva musicació de poemes aplegats en un d'Edith Södergran a "Nosaltres les dones", peça amb música de Lautaro Rosas que **Bonet** va dedicar a les dones, tot reivindicant aquesta veu violeta que havia sortit la mateixa tarda del concert als carrers, que "s'han omplert de color" amb "veus que ens omplen d'esperança", perquè "ja és hora d'acabar amb el masclisme i la por". I potser també per unir-se al clam, la mallorquina havia demanat abans al director del festival BarnaSants que l'acollia, Pere Camps, que llegís prèviament al concert el manifest feminista d'aquella jornada.

Del disc *Ultramar* (Picap, 2017) **Bonet** en va interpretar amb **Acosta** una cançó d'anar i tornar, "Tonada camagüeyana", i també la que va servir perquè coincidissin per primer cop amb **Vitier**, "Danza de fin de siglo". Va ser durant aquesta peça que el cubà va recordar que quan **Bonet** li va demanar de posar lletra a la seva composició li va semblar una idea "agosarada" i alhora "luminosa". La llum de la cançó es va estendre pel teatre només amb un piano la veu de **Bonet**. "Amor de indio", on 'el somni és sagrat', així com la musicació de **Vitier** del poema innocent "Amor", del seu pare Cintio quan amb disset anys festejava amb la seva mare.

A més de la mirada feminista de l'inici, hi va haver dos moments reivindicatius més en aquesta nit d'estrena de la gira conjunta dels dos mestres del piano i la veu. El primer, quan **Bonet** va introduir l'adaptació al català de "Cuando salgas luna llena" del cantautor cubà **Noel Nicola** (peça que havia dedicat a l'escriptor Roque Dalton i que en un dels versos diu que la poesia i la política són una mateixa cosa perquè la vida és només una) va dedicar la peça al judici: 'que és vergonyós perquè estan jutjant bona gent', perquè els presos 'tornin a casa, que els polítics exiliats tornin a casa'.

La cançó de **Nicola** es va transformar al final per dedicar unes estrofes inspirades i dirigides a una lluna anhelant, perquè 'fes entrar dins la presó la teva llum més clara' i 'fes llum a l'exiliat que trobi la tornada', i així, 'quan tornin, lluna plena, farem una gran festa, dins del forn courà el pa amb la teva cara'. L'altra cançó va ser la seva emblemàtica "Què volen aquesta gent?", dedicada a la seva amiga Carme Forcadell.

En el pla artístic cal finalment esmentar el treball insòlit i sorprenent en **Maria del Mar Bonet** d'interpretar amb rigor l'"Ave María por Cuba" per petició de **Vitier**. Ella cantava en llatí per primer cop, no només per complaure el pianista, sinó també per aprendre altres punts de vista d'aquest bell himne per la 'tolerància i la inclusió' de religions -tal com el defensava el seu autor- entre la fe catòlica i els ritus iorubes. **Bonet** va cantar-la pensant en Maria com 'una de les més antigues deesses del món', i va relatar que mentre la cantava estava "dins aquesta energia que ens salva de tanta falta de sentit comú".

Als bisos, cal destacar també que **Vitier** i **Bonet** encara van regalar una versió sublim de "La balanguera". Un recital de luxe on, amb la modèstia habitual a l'escenari de **Bonet** -que s'havia presentat com a acompanyant del gran pianista-, sens dubte ella va lluir amb igual o més brillantor altres vegades. Llarga vida a aquesta col·laboració de torres musicals.

Bonet amb Abel Acosta a l'actuació al BarnaSants 2019 | Juan Miguel Morales